

convenç gaire, entre altres raons, perquè hi caldria imela extrema, $a > i$, en grau granadí, no valencià (i aquí no hi ha cap context palatàl que ho fomentés). Més probable trobo encara admetre que hi tinguem també *Almúnia*, en el primer pas d'aquella alteració $n\grave{a} > i\grave{n}$ transposat; i que llavors, tal com en la pron. valenciana es diu *húit* en lloc de *húi*, i *uit* en lloc de *vúit*, es vagi passar a *Almuína* → *Almoína*.

En apèndix tractarem ací d'altres NLL on es presenta l'àr. *múnja*, en variants lingüísticament notables; i acabarem amb una llista concisa dels de forma normal. 11) *S'Almunia* te. Campos o Ses Salines: pron. *s umunía* pels pescadors de Cabrera (LI, 96b3); *sə munía* a Santanyí (XLI). No és un cas de desplaçament d'accent, però es deu explicar per un diminutiu aràbic *munāija* en forma rigorosament paral·lela a *S'Alcudia* d'Eivissa, *al-kudāija*, amb l'evolució fonètica catalana, que he explicat, en el vol. I, 33-34.

El cas es repeteix en el de la pda. (12) *Les Munyies* del Maestrat, te. Useres (XXIX, 16.15). 13) D'aquí, a la Plana de Vic un antic mas te. Riudeperes. El nom del qual, deformant-se en *S'al(l)munia* donà lloc a la llegenda de «St. Francesc *S'hi Moria*». (Vegeu en el Supl. al *DECat* s. v. *almúnia*.)²

14) *Almunién*: «Mateo de *Almunién* a Borriana» a. 1273 (MtzFdo., *Doc. Val. ACA* I, 1496); com que no tinc notícia d'un lloc valencià d'aquest nom, suposo que es tracta d'una variant etimològica i antiga del poble aragonès *Almuniente* prop de Tardienta (província d'Osca), on es devia canviar *-ién* en *-iente*, tal com s'ha fet amb el tipus valencià *Ontinyent* etc., alterat en *Onteniente*; l'etimologia serà el dual *al-munijnain* 'les dues almúnies'. Cf. *Alcudient*.

15) *L'Almúnia* te. Castellví de la Marca (Penedès); però la forma popular a la comarca és *La Múnia* (1934). 16) *L'Almúnia* p. d'Algèria, documentat «*ipsa Almunia*» a. 1094 (Arxiu de Solsona). 17) *L'Almúnia de St. Llorenç* de Montgai: ja *L'Alm. de St. Llorenç*, amb tres focs en el fogatge de 1495. 19) *Mas de la Múnia* a Bétera (xxx, 71.7). 19) *Almúnies* a Ondara (xxxiii, 100.6). 20) *Almunieta* partida de l'Horta de Fraga (*Argensola* v, 330).

¹ En canvi convé descartar des d'ara, com a indicatiu en cap sentit, el nom del poble *Ràfol d'Almúnia* (5 k. a l'E. de Pego) car aquest additament li ve del senyoriu del Marquès d'Almúnia (xxxiv, 117-26), títol foraster. No m'explico el nom de *La Munia* com a nom d'un gran pic fronterer en els Pirineus aragonesos, prop Bielsa; com sigui que a la V. d'Aran hi ha un veral de muntanya anomenat *la Moni-de* (era *munide*) no sé si és tan fantàstic com sembla recordar-se del cèlt. *moniño* 'turó' (ky. *munnydd*) a propòsit d'aquests dos orònims pirinencs. — ² Allí he consignat l'argumentació i la bibliografia dels garantidors: Verdagner (que n'escriví una poesia), i vegeu carta de Mrn. Aguiló en l'epistolari del poeta (I, 233); i una nota publicada després amb Collell a *La Veu del Montserrat*; i memòries d'un pagès de Corcó a. 1644 p. p. R. d'Abadal, *Misc. Fontserè*, 26. Car no em faig responsable d'un etimologia aràbiga

en lloc tan nòrdic (jo havia pensat també en un **Sa-Moriyla* diminutiu del nom que ha donat *La Móra* logaret montsenyenc, 17 k. més al Sud.

Almoixoroc, V. *Almassarof*.

Els Almollars, Barranc d'els ~ terme de Vallada (xxxii, 73.12). Sembla derivat amb sufix diferent i significat semblant al del valencià *almotlada* «bovedilla», 'motllo per fer el revoltó' *DECat* v, 713b57ss.; o amb ultracorrecció de *-ada* > *-á*.

Almonsella, V. *Almosella* (s. v. *ALMACELLES*)

Almoraig, *Almorait*, *Almorig*, *Almorotx*, V. *Almarge*

L'Almorquí, pda. de Monòver, xxxvi, 92.7. Potser d'algun derivat mossàrab de *morca*, mot molt desenrotllat en val. i bal. (*DECat* I, 784.54ss., 785a47-54), i amb terminació mossàrab *morcatxo* al Matarranya i Terra Alta (785b7), al qual potser hem d'atribuir un «*moroq*: brodiu» de *RMa* 272.7f., 184. És clar que no podem descartar possibilitats purament aràbigues, car l'arrel *mraq* està molt descabdellada en àrab, amb sentit bàsic 'travessar (amb eina tallant)' i altres; no sé si gaire en hisp-àrab, car *márqà* 'escaló' («*scala*» *RMa* 570) és de l'arrel *rqy* 'pujar'; i *Almorquí* no podria venir d'aquesta més que com un participi de forma IV, però justament en aquesta arrel potser no va existir mai la forma IV (no figura en *RMa*, en Belot etc.).

ALMOS, la *Serra d'*~

Poble agregat a Tivissa, extrem SO. del Priorat.

En tractem ací perquè del nom d'aquest poble al lingüista i toponimista el que li interessa és el determinatiu; essent *La Serra* un nom tan adozenat.

PRON. MOD. El que diu la gent comarcal, com és natural, és «La Serra», car és clar que per a ells ja basta. Embulla un poc la qüestió l'existència del poble *Darmós*; però encara que veïns (i tots dos han pertangut a Tivissa), són pobles diferents i llurs noms són diferents i sense res a veure.¹ Per al present vagi procurar recollir el nom a 14 pobles veïns; la resposta fou *la sēra d'álmos*, ben categòrica, espontània almenys al Masroig, el Lloà, Pinell i Ginestar; en algun calgué extorquir-ho; o hi hagué alguna vacil·lació, com a Garcia i a Móra la Nova; i encara a d'altres, si bé solien posar-se d'acord: almenys en tots ells hi hagué unanimitat en l'accentuació en la *á* (1955). I tots distingien de *Darmós* (en aquest, res de *Serra*, i accent, tots, a la *ó*). Casac. (1920) no ho havia pogut aclarir tant, car a Riba-roja li digueren *Serra Darmós* parlant de *Darmós* (però Riba-roja n'és lluny, i és natural que els confonguessin). Tampoc n'és gaire prop Torroja, únic lloc on em digueren que *Darmós* es diu *Dormós* o bé *Serra de Dormós*.

DOC. ANT. Escasseja, pel fet de no haver tingut existència administrativa independent fins a data moderna. En els arxius locals generalment només es troba anomenat *La Serra*.

Consultat l'arxiver parroquial de Capçanes, Mn. Manuel Vinyes, el troba com *La Serra* en els anys 1743,